

De Bonte Knaagkever

Hij verstopt zich bij voorkeur diep in het eikenhout en laat zich daardoor moeilijk signaleren én bestrijden. De bonte knaagkever of grote houtwormkever komt vrijwel uitsluitend voor in historische gebouwen: daar waar eikenhout vochtig is geworden en waar zich schimmels hebben ontwikkeld. Een vervelende eigenschap is dat hij in de kern van een balk zogenaamde kraamkamers maakt waarin hij zijn volledige levenscyclus kan voltooien. Zo kan het voorkomen dat aan de buitenzijde van een balk geen uitvliegopeningen te zien zijn, terwijl de balk van binnenuit wordt opgevreten. De bonte knaagkever tast hout dan zodanig aan dat het zijn sterkte verliest.

De bonte knaagkever is een donkerbruin diertje met geelachtige haartjes, zo'n 6 mm lang. Het diertje komt vooral voor in loofhout (iepen, eiken en kastankehout) en dan vooral in de uiteinden en verbindingstukken van de balken. Op het houtoppervlak aangebrachte bestrijdingsmiddelen hebben nauwelijks effect. De bonte knaagkever weet namelijk het bestrijdingsmiddel – niet meer dan een flinterdun laagje – slim te omzeilen. En dat nog wel twee keer: bij het verlaten van het hout en bij het afzetten van de eitjes. Om te paren moeten alle volwassen kevers het hout verlaten, ofwel uitvliegen. Dit gebeurt in de periode maart/juni. Maar sommige knagen daartoe niet zelf een uitvliegopening. In plaats daarvan verlaten ze het hout door uitvliegopeningen die er al in zitten of door droogscheuren en opengetrokken verbindingen. Bevruchte wijfjes kruipen vervolgens weer terug om diep binnenin het hout hun eitjes af te zetten. Alleen als het echt niet anders kan, zetten ze hun eitjes af op het houtoppervlak. Bonte knaagkever eitjes worden dus niet of nauwelijks afgezet bovenop het hout, zoals andere insectensoorten dat doen.

Diep

Soms zitten bonte-knaagkever-aantastingen wijdverbreid door de constructie, maar blijven ze wel beperkt tot het spinhout. Deze aantastingen zijn niet bedreigend en vinden we meestal in gebouwen met condensatieproblemen. Veruit de meeste aantastingen zijn echter juist zeer plaatselijk, komen daar al tientallen jaren voor en zitten diep in het kernhout. Het gaat dan meestal om zwaar uitgevoerd hout dat geheel of gedeeltelijk schuil gaat in vochtige muren, zoals muurstijlen van korbeelstellen, muurplaten en balkkoppen. Met ernstige schade aan de constructie tot gevolg.

Activiteit

Om na te gaan in hoeverre een constructie wordt bedreigd door holle ruimten, is het nodig in het hout te boren met een slangenboor of speciale dunne naald. Bevinden de uitvliegopeningen zich buiten het spinhout, dan valt activiteit niet altijd op. Sterker nog, vaak is activiteit dan erg lastig vast te stellen, ook voor bestrijdingsbedrijven. Kevers vliegen immers soms uit door oude, al bestaande openingen. Het biedt dan meer houvast om verdachte plaatsen een jaar lang af te plakken met vellen papier. Actieve aantastingen moet u laten bestrijden. Plaatsen waar de bonte knaagkever actief is en de schade dus ernstig, wijzen vaak op een vochtprobleem, veroorzaakt door lekkages, doorslaand vocht in de muren of veelvuldig contact met schoonmaakwater.

Een van de manieren om aantastingen met de grote houtwormkever te bestrijden, is door onder druk bestrijdingsmiddel diep in het hout te injecteren. Ook houtwerk dat voorzien is van afwerklagen zoals verf of was komt voor injectie in aanmerking. De gebruikte bestrijdingsvloeistoffen bestaan uit een werkzame stof, al dan niet met hulpstoffen opgelost in water of aromaatvrije koolwaterstoffen (oplosmiddel). De werkzame stoffen zijn biologisch afbreekbaar. De gebruikte concentraties zijn bovendien ongevaarlijk voor de gezondheid van mens en zoogdieren.

Begassing

Sinds 2009 is het ook weer mogelijk om gebouwen tegen hout-aantastende insecten te gassen, waarbij het gebruik van Sulfurylfuoride (SO₂F₂) is toegestaan. Dit gas heeft een 100% afdo-

ding en tast de ozonlaag niet aan. Deze methode is zeer geschikt voor behandeling van moeilijk bereikbare en geverfde delen. Om te mogen gassen dient men een licentie te hebben en moet aan bepaalde veiligheidseisen en afstandsnormen worden voldaan.

Hetelucht

Bij ernstige en wijdverspreide aantastingen ligt de oplossing in een heteluchtbehandeling. De behandeling is ook praktisch bij kleinere aantastingen in slecht toegankelijke constructies, zoals torenspitsen en open dakstoeien. De behandeling vindt plaats met speciale hete lucht apparatuur die buiten het te behandelen gebouw wordt geplaatst. Via slangen of buizen of met warmte-wisselaars wordt de verwarmde lucht in de te behandelen ruimte geblazen. In de kern van het hout moet een temperatuur van ongeveer 56 graden Celsius worden bereikt. De methode is gebaseerd op het onttrekken van vocht aan bonte knaagkevers in al hun levensfasen, van kever, eitje en larve. De overlast wordt zo op een milieuvriendelijke manier beëindigd zonder gebruik van chemicaliën.

Onderhoud

Heeft u een houten constructie die enigszins vochtig is geworden of waar schimmels een kans hebben gekregen, dan dient u alert te zijn. De beste manier om uw historische houtconstructies tegen ernstige aantasting te behoeden, is regelmatig onderhoud en, bij herstel, goed vakmanschap. Duikt het beestje toch op, ondanks goed onderhoud, dan is bestrijding door een professional vaak noodzakelijk.

Een deskundig plaagdierbestrijder herkent u aan het NVPB-logo. Dit betekent dat de betreffende onderneming is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Plaagdiermanagement Bedrijven. Een organisatie die al 25 jaar lang staat voor service, kwaliteit en, waar mogelijk, het gebruik van milieuvriendelijke producten. Wie kiest voor een NVPB-lid, kiest voor een verantwoorde plaagdierbestrijding.

Meer informatie op
www.NVPB.org

NVPB
NEDERLANDSE
VERENIGING
PLAAGDIERMANAGEMENT
BEDRIJVEN